

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 114/2016 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om planerna att begränsa handikappservicen för personer som fyllt 75 år

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 114/2016 rd undertecknat av riksdagsledamot Li Andersson/vänst.:

På vilket sätt avser regeringen att säkerställa att servicen för personer med funktionsnedsättning som fyllt 75 år är oförändrad efter att åldersgränsen har införts och På vilket sätt avser regeringen att säkerställa att personer med funktionsnedsättning som fyllt 75 år inte försätts i en ojämlik ställning efter att åldersgränsen har införts?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Enligt regeringsprogrammet får de offentliga utgifterna inte öka. För att åstadkomma kostnadsbesparingar ska bl.a. kommunernas uppgifter och åtaganden gallras. Det förslag som arbetsgruppen för revidering av handikapplagstiftningen tagit fram ska utvärderas utifrån regeringsprogrammet. Social- och hälsovårdsministeriet arbetar som bäst med att bereda den nya lagstiftningen om personer med funktionsnedsättning. Målet är att en regeringsproposition ska kunna överlämnas till riksdagen under 2018.

Syftet med handikappservice är att säkerställa likabehandling och delaktighet av personer med funktionsnedsättning samt att främja att personer med funktionsnedsättning klarar sig på egen hand och utövar sin självbestämmanderätt. Ett av de viktigaste målen för revideringen av handikapplagstiftningen är att slå samman handikappservicelagen och specialomsorgslagen till en tydlig speciallag som främjar och stöder delaktighet och likabehandling av personer med funktionsnedsättning. För regeringen är det viktigt att reformen genomförs så att personer med funktionsnedsättning bibehåller sina starka rättigheter till specialservice som stöder likabehandling och delaktighet, såsom tjänster kopplade till serviceboende, personlig assistans och rörlighet. Reformen syftar också till att utveckla bland annat färdighetsträning och stöd, kortvarig omsorg och personlig assistans. Tjänsterna ska bland annat omfatta grupper som i dag inte omfattas av handikappservicen samt hjälpa familjer att orka bättre.

Den största kostnadsposten inom handikappservicen är för närvarande färdtjänster. Två tredjedelar av dem som får färdtjänst är över 65 år. Många äldre personers servicebehov kunde tillgodoses genom den service som bygger på den allmänna lagstiftningen. Ändringar i tillämpningsområdet för handikappservicen måste övervägas, för att speciallagstiftningen om handikappservice ska kunna uppfylla sitt syfte nu och i framtiden.

Efter att handikapplagstiftningen trädde i kraft stiftades en äldreomsorgslag (lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre)

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 114/2016 rd

avsedd att trygga servicen för äldre personer. Dessutom har socialvårdslagen förnyats 2015 och fått större slagkraft. De nämnda lagarna har på ett väsentligt sätt förbättrat situationen för äldre personer och deras rättigheter till social service. Tjänsterna ska ordnas efter en omfattande utredning av varje klients behov i fråga om stöd och service och ges inom 3 månader efter att servicen har beviljats.

Kommunerna har rätt att välja på vilket sätt de ordnar den sociala servicen, oberoende av om servicen ordnas med stöd av socialvårdslagen eller handikappservicelagen. Enligt den gällande handikappservicelagen har en person med en svår funktionsnedsättning till exempel inte subjektiv rätt till färdtjänst i form av taxisedlar. Då man väljer hur servicen ordnas är det viktigt att servicens tillgänglighet och lämplighet anpassas efter den berörda personens behov.

Den som behöver socialservice får service även i framtiden. Enligt förslaget kan alla tjänster för äldre personer ordnas på ett jämlikt sätt enligt socialvårdslagen och äldreomsorgslagen och med beaktande av individuella behov. Servicebehovet hos personer med funktionsnedsättning, i likhet med andra klienter inom socialvården, ändras genom livet. Servicens innehåll bör justeras när behov och omständigheter ändras. Servicebehovet hos en person med funktionsnedsättning ska bedömas oavsett om servicen tillhandahålls med stöd av socialvårdslagen eller handikappservicelagen. Syftet med den föreslagna åldersgränsen är inte att försämra rättigheterna för äldre personer med funktionsnedsättning till tillräcklig och behovsanpassad social service eller till en granskning av servicebehovet. Servicebehovet för äldre personer ska alltid utredas på det sätt som fastställs i äldreomsorgslagen.

Beredningen av handikapplagstiftningen går vidare och olika aktörer engageras på ett mångsidigt, engagerat och lyhört sätt i arbetet. Bedömningen av reformens konsekvenser ska fortsätta under beredningsarbetet. Med avseende på åldersgränsen ska det göras en jämlighetsbedömning genom att jämföra äldre personer med funktionsnedsättning med personer utan funktionsnedsättning som hör till samma ålderskategori och befinner sig i motsvarande omständigheter.

Helsingfors 22.3.2016

Familje- och omsorgsminister Juha Rehula